

Heemstede

Collegebesluit

Collegevergadering: 19 december 2023

Zaaknummer : 1225836
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Werken aan draagvlak: het betrekken van inwoners bij de opvang van asielzoekers

Kernboodschap

In de behandeling van het raadsvoorstel tot aankoop van de Heemstedse Dreef nr. 156 heeft de raad, middels de ingediende Motie Draagvlak, het college opgeroepen draagvlak als kader mee te nemen bij nieuwe locaties. Het college heeft naar aanleiding hiervan een integrale werkwijze opgesteld om inwoners over het vraagstuk van asielopvang in de gemeente Heemstede te informeren, enerzijds in algemene zin en specifiek voor nieuwe locaties die in beeld zijn. Met als doel te blijven werken aan draagvlak, bij besluitvorming, maar ook gedurende de looptijd van de opvang. Deze werkwijze kan ook ingezet worden voor het bouwen aan draagvlak voor het opvangen van andere groepen mensen naast asielzoekers.

Besluit B&W

1. De voorgestelde werkwijze om inwoners te betrekken bij de opvang van asielzoekers en te werken aan draagvlak voor asielopvang in Heemstede, vast te stellen;
2. Dit besluit ter kennisname te brengen van de commissie Samenleving (C-stuk).

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

Dit besluit wordt genomen op grond van:

- Collegebesluit Werken aan draagvlak: het betrekken van inwoners bij de opvang van asielzoekers d.d. 7 november 2023
- Concept Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (spreidingswet)
- Raadsbesluit Regionaal conceptplan opvang asielzoekers Kennemerland d.d. 8 juni 2023
- Raadsbesluit Toevoegen locatie Heemstedse Dreef ten behoeve van alleenstaande minderjarige vluchtelingen d.d. 13 juli 2023
- Motie draagvlak d.d. 13 juli 2023
- Motie Criteria Huisvesting d.d. 26 januari 2023

- Uitvoeringsprogramma college Heemstede 2022-2026
- Beleid Versterken lokale democratie (herijking participatiebeleid) d.d. 30 november 2023

Bevoegdheid

Het vaststellen van de werkwijze draagvlak is een bevoegdheid van het college op grond van Gemeentewet Hoofdstuk X (artikel 160-169).

Bestuurlijke achtergrond

In het voorjaar van 2022 liep de asielketen vast door de grote instroom van asielzoekers. Het rijk heeft aan alle regio's gevraagd crisis- en noodopvang voor asielzoekers te realiseren. In het bijzonder heeft het rijk gevraagd om huisvesting te realiseren voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv). Op 8 juni 2023 heeft de raad ingestemd met het *Regionaal conceptplan opvang asielzoekers Kennemerland* met de opgave voor Heemstede om 108 plekken te creëren. Met dit plan werken de gemeenten in Kennemerland samen aan de huisvesting van asielzoekers en amv'ers.

Inmiddels heeft de raad op 13 juli 2023 besloten tot de aankoop van het pand Heemstedse Dreef 156 en ingestemd om deze locatie toe te voegen aan het Regioplan. Het gaat om een kleinschalige locatie waar 16-20 alleenstaande minderjarige vluchtelingen zullen worden opgevangen. De opgave voor Heemstede is daarmee nog niet vervuld. Onderdeel van het Regioplan is dat de gemeente op zoek gaat nieuwe locaties. De uitgangspunten voor deze zoektocht zijn tezamen met het Regioplan door de raad op 8 juni 2023 vastgesteld.

De gemeente Heemstede staat voor een maatschappelijke taak die impact heeft op de woon- en leefomgeving van inwoners. We dragen als gemeente graag bij aan het zorgen voor een veilige en menselijke opvang. In het uitvoeringsprogramma van het college 2022-2026 is aangegeven dat we vluchtelingen en statushouders willen verwelkomen en goed willen begeleiden. We kijken daarbij gemeentebreed naar locaties waar we de verschillende doelgroepen kunnen huisvesten. In onze zoektocht houden we rekening met de spreiding over Heemstede en hebben we oog voor belangen van inwoners.

Op 13 juli 2023 heeft de raad, middels de Motie Draagvlak, het college opgeroepen bij een volgend pand voor asielopvang het draagvlak bij omwonenden als kader mee te nemen. Om uitvoering te geven aan de Motie Draagvlak stelt het college de voorliggende werkwijze voor. Met deze werkwijze wordt tevens invulling gegeven aan het eerste punt van de Motie Criteria Huisvesting d.d. 26 januari 2023. Hierin wordt het college opgeroepen om de huisvestingcriteria toe te passen met bewuste en gedegen aandacht voor de zorgen en het draagvlak onder inwoners. Op 4 december 2023 is de werkwijze voor wensen en bedenkingen aangeboden bij de Commissie Samenleving. De Commissie heeft over de werkwijze een positieve zienswijze afgegeven.

Motivering

Werken aan draagvlak

Bij de zoektocht naar een locatie voor asielopvang wordt er in een ideale situatie gewerkt vanuit draagvlak. Maar draagvlak is geen vaststaand iets. Het is een proces waar je aan moet werken. En draagvlak is het sterkst als het op eigen ervaringen is gebaseerd. Heldere en tastbare communicatie kan hierbij helpen. Met de voorliggende werkwijze wil de gemeente, door de inzet van communicatie, werken aan het draagvlak voor asielopvang in Heemstede. Daarbij is het niet het doel om mensen te overtuigen, maar om het onderwerp in een lokaal perspectief te zetten en zo te verbinden met de inwoners van Heemstede.

Kern van de werkwijze

Nog niet zo lang geleden leek asielopvang een onderwerp van ver weg, niet iets van Heemstede. Met de komst van asielopvang aan de Heemstedse Dreef en de zoektocht naar nieuwe locaties, komt het ineens dichtbij. En zelfs heel dichtbij voor de omwonenden van een nieuwe locatie. Tegelijkertijd zien we bij andere opvanglocaties in Heemstede en in andere gemeenten dat, wanneer een locatie er eenmaal is, omwonenden persoonlijke ervaringen opbouwen die vaak positief zijn.

Er zijn dus eigenlijk drie mogelijke situaties:

1. Er is geen nieuws over opvang in de buurt: inwoners zijn er niet zo mee bezig
2. Er komt een opvanglocatie in de buurt: opvang komt voor omwonenden plotseling heel dichtbij
3. Er is al enige tijd een opvanglocatie: omwonenden hebben eigen ervaringen opgebouwd

Deze drie situaties kunnen tegelijk plaatsvinden, op verschillende plekken. En elke van de drie situaties kan van toepassing zijn of worden voor elke inwoner.

Om inwoners mee te nemen in het onderwerp 'opvang' en ze voor te bereiden op wat er kan komen, zijn drie elementen belangrijk:

1. Heemstedenaren komen dichterbij het onderwerp 'opvang'
2. Bewoners begrijpen welke invloed ze wel en niet hebben
3. Inwoners waarderen de wijze waarop de gemeente haar werk doet, onafhankelijk van hun mening over opvang

Hierdoor krijgen inwoners meer kennis over en gevoel bij het onderwerp 'opvang', meer inzicht in de rol van de gemeente en meer grip op wat zij zelf kunnen doen.

Werkwijze

De aanpak bestaat uit drie kernelementen, die gelijktijdig kunnen plaatsvinden:

1. We maken een jaarkalender met daarin activiteiten en communicatie-uitingen die gaan over wat opvang is, welke rol de gemeente daarin vervult en welke rol inwoners daarbij hebben. De maandelijkse inzet geeft kennis en inzicht, brengt de inwoners van Heemstede in contact met bijvoorbeeld statushouders en asielzoekers en verbindt het onderwerp aan het dorp. Deze jaarkalender is vooral bedoeld voor inwoners van Heemstede die gewoon hun leven leiden en geen brief hebben ontvangen dat er een opvanglocatie bij hen in de buurt komt.

2. Vanaf het moment dat er een opvanglocatie in de buurt komt, geldt dat er communicatie komt richting omwonenden. Vanaf dit moment moet de communicatie met de omwonenden van hoge kwaliteit zijn. Dat betekent zo snel mogelijk en frequent met de omwonenden in contact zijn. En dat moet op een adequate wijze gebeuren. Namelijk: het proces helder overbrengen, transparant zijn over de besluitvorming, duidelijk maken hoe mensen kunnen inspreken en participeren, proactief en responsief zijn, dus informeren én reageren en menselijk zijn, de zorgen van omwonenden begrijpen en erkennen.
3. Als er in de buurt al enige tijd een opvanglocatie is, dan hebben de omwonenden ondertussen eigen ervaringen met de opvang en haar bewoners opgebouwd. In deze fase is het belangrijk dat de gemeente er (mede) voor zorgt dat direct omwonenden goed contact onderhouden met de opvanglocatie. Dit verloopt onder andere via omwonendenoverleggen. We halen ook de ervaringen van omwonenden en bewoners van de opvanglocatie op, om te delen met de rest Heemstedse gemeenschap. Zij bevinden zich vooral in 'situatie 1'.

Conclusie

Met de uitvoering van de beschreven werkwijze zet de gemeente Heemstede structureel in op het bouwen van draagvlak voor het opvangen van mensen in nood, zoals asielzoekers. Door het onderwerp asiel meer te verbinden met Heemstede, komt een nieuwe locatie om de hoek minder onverwacht. En hebben omwonenden vooraf al meer beeld van wat dit voor ze betekent. Uiteraard kan deze werkwijze ook ingezet worden voor het bouwen aan draagvlak voor het opvangen van andere groepen mensen naast asielzoekers.

Het is niet het doel van deze werkwijze om mensen met de inzet van communicatie te overtuigen. Sommige inwoners zullen kritisch zijn en blijven. Met heldere, betrouwbare communicatie over wat ze mogen verwachten en hoe ze invloed hebben op het proces, kan iedereen – ondanks eventuele bezwaren – toch bouwen en vertrouwen op hun eigen gemeente.

Motie Draagvlak

In de behandeling van het raadsvoorstel tot aankoop van de Heemstedse Dreef nr. 156 heeft de raad, middels de ingediende Motie Draagvlak, het college opgeroepen draagvlak als kader mee te nemen bij nieuwe locaties. Met deze integrale werkwijze worden Heemstedenaren over het vraagstuk van asielopvang in de gemeente Heemstede geïnformeerd, enerzijds in algemene zin en specifiek voor nieuwe locaties die in beeld zijn. Het doel hiervan is om te blijven werken aan draagvlak, bij besluitvorming, maar ook gedurende de looptijd van de opvang.

Financiën

De uitvoering van dit plan levert geen extra kosten op. De kosten die gemaakt worden om dit plan uit te voeren zijn meerjarig gedekt in de begroting.

Samenwerking en communicatie

De voorgestelde werkwijze wordt concreet gemaakt en uitgevoerd aan de hand van een Jaarkalender. Iedere maand wordt er iets gepubliceerd of een activiteit georganiseerd. Bij het

opstellen van de Jaarkalender wordt samengewerkt met lokale organisaties, partners, inwoners en vluchtelingen. Het streven is zoveel mogelijk te werken vanuit lokale initiatieven, waarbij eerder georganiseerde activiteiten tot nieuwe ideeën inspireren. Bij de totstandkoming en uitvoering van de Jaarkalender worden er verschillende, passende communicatiemiddelen ingezet.

Planning/uitvoering

- 7 november *College B&W*: het college heeft een besluit genomen over de voorgestelde werkwijze en hiermee uitvoering te geven aan de Motie Draagvlak;
- 4 december *Commissie Samenleving*: het besluit is voorgelegd aan de commissie Samenleving om over de uitvoering van de motie haar zienswijze kenbaar te maken en de motie hierbij af te doen;
- 19 december *College B&W*: het college besluit over het vaststellen van de werkwijze;
- September 2023 start *uitvoering Jaarkalender*: uitvoering van maandelijkse activiteiten en publicaties (Jaarkalender) is doorlopend en is operationeel vanaf september 2023.

In onderstaande tabel wordt de planning nogmaals overzichtelijk weergegeven:

Fase & Besluitvorming	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	april	mei	jun	jul	aug
Op 7 november heeft het college ingestemd met de voorgelegde werkwijze en deze voor te leggen aan de commissie Samenleving												
Op 4 december is het besluit aan de commissie Samenleving voorgelegd												
Op 19 december besluit het college over het vaststellen van de werkwijze												
Uitvoering maandelijkse activiteiten en/of publicaties in het teken van opvang												

Bijlage(n)

1. Werkwijze 'Werken aan draagvlak: hoe betrekken we Heemstedenaren bij de opvang van asielzoekers in Heemstede?'